



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัย ดังนี้คือ

1. กำหนดกลุ่มประชากรที่จะศึกษา
2. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล

1. กำหนดกลุ่มประชากรที่จะศึกษา

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง และบรรณารักษ์ห้องสมุดประจำวิทยาเขต ซึ่งทำหน้าที่เป็นหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยทุกคน รวมจำนวนทั้งสิ้น 290 คน ซึ่งจำแนกออกได้เป็น บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 13 แห่ง จำนวน 190 คน และบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค 12 แห่ง จำนวน 100 คน ทั้งนี้รวมถึงอาจารย์ที่หน้าที่บรรณารักษ์ในหอสมุดกลางด้วย

2. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้คือ

2.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ ตำรา บทความวารสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยการนำข้อมูลจากข้อ 2.1 มาสร้างแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิดและปลายเปิด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ครอบคลุมวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบ ระยะเวลาการทำงานในห้องสมุด และการผลิตผลงานทางวิชาการในระหว่าง พ.ศ. 2523-2527

ตอนที่ 2 การผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุด-มหาวิทยาลัย (สำหรับบรรณารักษ์ที่ผลิตผลงานทางวิชาการ) ครอบคลุม ปีกลัยที่ทำให้ผลิตผลงานทางวิชาการ ประโยชน์ที่ได้รับจากการผลิตผลงานทางวิชาการ ผลงานทางวิชาการที่ได้ผลิตและเผยแพร่ออกมาระหว่าง พ.ศ. 2523-2527 (จำแนกตามรูปแบบของผลงาน :- หนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ งานวิจัย คู่มือต่าง ๆ ฯลฯ)

ตอนที่ 3 ปัญหาในการผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (ทั้งผู้ที่ผลิตและไม่ผลิตผลงานทางวิชาการ) แบ่งออกเป็น ปัญหาในการผลิตผลงานทางวิชาการ ปัญหาในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

2.3 ทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามที่สร้างโดย นำแบบสอบถามไปทดสอบกับบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย 3 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 15 คน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 11 คน และมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

2.4 นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ และส่งแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 13 แห่ง จำนวน 190 คน และบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค 12 แห่ง จำนวน 100 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 290 คน โดยส่งทั้งทางไปรษณีย์ และไปส่งด้วยตนเอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยอื่น ๆ ด้วยการสรุปเนื้อหาที่สำคัญ ๆ สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมมาจากทั้งที่ส่งกลับมาทางไปรษณีย์และไปรับด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้เริ่มแจกแบบสอบถามเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528 และกำหนดเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528 โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้แก่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 13 แห่ง จำนวน 190 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 169 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.95 และส่งแบบสอบถามให้แก่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค 12 แห่ง จำนวน 100 ชุด ได้รับกลับคืนมา 79 ชุด คิดเป็นร้อยละ 79.00 รวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 248 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.52

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 แยกแบบสอบถามเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค

4.2 นำข้อมูลของแต่ละกลุ่มมาวิเคราะห์และแปลข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ คือ หาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ประมวลผลข้อมูล ณ สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัย ประโยชน์ ปัญหา ในการผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยการตีความหมายค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อ ดังนี้คือ

ในส่วนปัจจัยที่ทำให้ผลิตผลงานทางวิชาการ ประโยชน์ที่ได้รับจากการผลิตผลงานทางวิชาการ และปัญหาในการผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ ซึ่งแบบประเมินมี 5 ระดับ ตีความหมายดังนี้

4.6 - 5.0	มากที่สุด
3.6 - 4.5	มาก
2.6 - 3.5	ปานกลาง
1.6 - 2.5	น้อย
1.0 - 1.5	น้อยที่สุด

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ซึ่งแบบประเมินมี 3 ระดับ ตีความหมายดังนี้

2.6 - 3.0	มาก
1.6 - 2.5	ปานกลาง
1.0 - 1.5	น้อย

4.4 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอในรูปตารางและคำบรรยายประกอบตาราง

4.5 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดในตอนที่ 2 ข้อ 2.3 ผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้ผลิตและเผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2523-2527 ผู้วิจัยได้จำแนกตามรูปแบบของผลงานทางวิชาการ (ตามแบบสอบถาม) และนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและเสนอในรูปตารางและคำบรรยายประกอบตาราง ในด้านรูปแบบนั้น ปรากฏว่า เมื่อพิจารณาจากผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแล้ว พบว่า มีผลงานทางวิชาการบางรายการที่ไม่สามารถจัดเข้าอยู่ในรูปแบบที่ได้ระบุไว้ในแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงได้จำแนกรูปแบบของผลงานทางวิชาการเพิ่มขึ้นอีก 2 รูปแบบ คือ นามานุกรม (เพิ่มไว้ภายใต้คู่มือต่าง ๆ) และเอกสารทางวิชาการอื่น ๆ สำหรับการแจกแจงความถี่นั้นได้พิจารณาดังนี้คือ ผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ผลิตร่วมกันหลายคน ทั้งในนามของบรรณารักษ์หรือในนามของสถาบัน ผู้วิจัยจะนับเป็น 1 รายการ และผลงานทางวิชาการที่ผลิตโดยบรรณารักษ์คนเดียวกัน แต่เผยแพร่ในแหล่งต่าง ๆ กัน ผู้วิจัยจะนับแยกเป็นแต่ละรายการไป เช่น บทความวารสารบทความเดียวกัน แต่เผยแพร่ในวารสารต่างรายการ จะนับตามจำนวนวารสารที่ลงบทความนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อนำไปพิจารณาแหล่งเผยแพร่ด้วย

สำหรับการจำแนกตามสาขาวิชานั้น ผู้วิจัย จำแนกออกเป็น 2 สาขาใหญ่ ๆ คือ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์/สนเทศศาสตร์ และสาขาวิชาอื่น ๆ สำหรับสาขาวิชาอื่น ๆ นั้น เนื่องจากมีเป็นจำนวนน้อย ผู้วิจัยจึงจำแนกอย่างกว้าง ๆ ตามระบบการศึกษาคำนิยมของดิวงอี และเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย

ส่วนการจำแนกผลงานทางวิชาการตามแหล่งเผยแพร่หรือแหล่งจัดพิมพ์นั้น ผู้วิจัยได้จำแนกเป็นห้องสมุดที่สังกัด มหาวิทยาลัยที่สังกัด สำนักพิมพ์/โรงพิมพ์

หน่วยราชการ/องค์การ/สมาคมอื่น ๆ สำหรับการพิจารณาแหล่งเผยแพร่ของบทวิทยุ บทโทรทัศน์ และผลงานวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาจากหน่วยงาน/หน่วยราชการ ที่ออกอากาศ และหน่วยงาน/หน่วยราชการ ที่ผู้วิจัยเสนอผลงานทางวิชาการนั้น ๆ

4.6 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดในส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีจำนวนน้อยไม่สามารถหาค่าได้ ผู้วิจัยจึงสรุปข้อมูลที่ได้รับเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ส่งทั้งหมดจำนวน 290 ชุด โดยส่งให้บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 190 ชุด และส่งให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค 100 ชุด ได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 248 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.52 โดยได้รับกลับคืนมาจากบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 169 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.95 และได้รับกลับคืนมาจากบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค 79 ชุด คิดเป็นร้อยละ 79.00 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

ข้อมูลในส่วนนี้ครอบคลุมผู้ส่งสุดท้ายทางบรรณารักษ์ค่าสตรี ตำแหน่งในห้องสมุด หน้าที่ความรับผิดชอบในห้องสมุด ระยะเวลาการทำงานในห้องสมุด และสภาพการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาค

ตารางที่ 1 จำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และใน ส่วนภูมิภาค จำแนกตามวุฒิส่งสุดท้ายทางบรรณารักษ์ค่าสตรี

วุฒิส่งสุดท้าย บรรณารักษ์ค่า สตรี	บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยใน กทม.		บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยในภูมิภาค		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	102	41.13	55	22.18	157	63.31
ปริญญาโท	62	25.00	22	8.87	84	33.87
ปริญญา เอก	1	0.40	-	-	1	0.40
อื่น ๆ	4	1.61	2	0.81	6	2.42
รวม	169	68.14	79	31.86	248	100.00

จากตารางที่ 1 จากจำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้งหมด 248 คน ปรากฏว่า บรรณารักษ์จำนวนมากกว่ำครึ่งหนึ่ง (157 คน) คิดเป็นร้อยละ 63.31 มีคุณวุฒิการศึกษา สูงสุดทางบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรี บรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาเอก มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.40 เป็นบรรณารักษ์สังกัดห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร สำหรับวุฒิการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งบรรณารักษ์จำนวน 6 คน ระบุมานั้น จำแนกได้เป็นวุฒิตอนปริญญา ทางบรรณารักษศาสตร์ 2 คน ประกาศนียบัตรชั้นสูงทางการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ (Graduate Diploma in Library Studies) 1 คน วุฒิบัตรจากสมาคมห้องสมุด แห่งประเทศไทย 1 คน ประกาศนียบัตรชั้นสูงทางบรรณารักษศาสตร์ 1 คน และ อนุปริญญาศิลปศาสตร์ (โบราณคดี) 1 คน

ตารางที่ 2 จำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและใน ภูมิภาค จำแนกตามตำแหน่งในห้องสมุด

ตำแหน่งในห้องสมุด	บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยใน กทม.		บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยในภูมิภาค		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บรรณารักษ์	159	64.11	79	31.86	238	95.97
อาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์	10	4.03	-	-	10	4.03
รวม	169	68.14	79	31.86	248	100.00

จากตารางที่ 2 ปรากฏว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เกือบทั้งหมดจำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 95.97 ดำรงตำแหน่งบรรณารักษ์ ส่วนบรรณารักษ์ ซึ่งดำรง ตำแหน่งอาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์ มีเฉพาะในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร เท่านั้น มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.03

11548757A

ตารางที่ 3 จำนวนบรรณาธิการห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และในภูมิภาค จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบ

หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้อำนวยการสำนัก	6	2.45
หัวหน้าฝ่าย	38	15.51
พัฒนาศูนย์บริการห้องสมุด/สัตหาวา	7	
บริการ/บริการผู้อ่าน/สิ่งเสริมการใช้บริการ	6	
เทคนิค/วิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ	5	
วารสารและเอกสาร/สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	5	
บริการช่วยการค้นคว้า/อ้างอิง/บริการเอกสารสนเทศ	3	
บริการสื่อวัสดุทัศนศึกษา/เทคโนโลยีห้องสมุด/วัสดุทัศนศึกษา	3	
บริการสิ่งพิมพ์	1	
สิ่งพิมพ์พิเศษ	1	
เผยแพร่เอกสารและบรรณานุกรม	1	
บริหารสำนักงาน	1	
หอสมุดกลาง	1	
ห้องสมุดวิทยาเขต	1	
ระบุงานหลายฝ่าย	1	
ไม่ระบุฝ่าย	2	
หัวหน้างาน	60	24.49
งานบริการ/บริการให้ยืม/บริการผู้ใช้/งานถ่าย-รับ	9	
งานวิเคราะห์เลขหมู่/เทคนิค/วิเคราะห์สนเทศ	9	
งานวารสารและเอกสาร/งานหนังสือพิมพ์	8	
งานสัตหาวาทรัพยากรห้องสมุด	5	
งานวัสดุทัศนศึกษา/วัสดุ/เทคโนโลยีทางการศึกษา/วัสดุสื่อการศึกษา/วัสดุไม่ตีพิมพ์	5	

ตารางที่ 3 จำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และในภูมิภาค จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (ต่อ)

หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน	ร้อยละ
งานห้องสมุดคณะ	4	
แผนกห้องสมุด / ห้องสมุดกลาง	3	
งานวางแผนและพัฒนา	2	
งานบรรณานุกรม	2	
งานเผยแพร่วิชาการ	2	
งานเอกสารจดหมายเหตุ / จดหมายเหตุ มหาวิทยาลัย	2	
งานช่วยการค้นคว้า / บริการสิ้นเทศ	2	
งานบริการพิเศษ	1	
งานไมโครฟอร์ม	1	
งานปริญญาบัตร	1	
ระบุหลายงาน	2	
ไม่ระบุงาน	2	
บรรณารักษ์หรืออาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์	133	54.29
งานเทคนิค/วิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ	58	
ฝ่ายวารสารและเอกสาร	16	
ฝ่ายบริการช่วยการค้นคว้า / บริการตอบคำถาม / บริการสิ้นเทศ	12	
ฝ่ายจัดหา / พัฒนาทรัพยากรห้องสมุด	11	
ฝ่ายบริการ	11	
ฝ่ายเผยแพร่เอกสารและบรรณานุกรม	4	
งานสิ่งพิมพ์รัฐบาลและเอกสารพิเศษ	3	
งานห้องสมุดคณะ	3	
งานบริการสื่อโสตทัศน์ / ฝ่ายวัสดุไม่ตีพิมพ์	2	

ตารางที่ 3 จำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และในภูมิภาค จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (ต่อ)

หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน	ร้อยละ
งานเผยแพร่วิชาการ	2	
ฝ่ายห้องสมุดวิทยาเขต	2	
งานคอมพิวเตอร์และเผยแพร่เอกสาร	1	
งานจุลสารและกฤตภาค	1	
งานวางแผนและพัฒนา	1	
ระบุหลายงาน	3	
ไม่ระบุฝ่าย/งาน/แผนก	3	
อื่น ๆ	8	3.27
รองผู้อำนวยการ	1	
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร	1	
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและพัฒนา	1	
ผู้ช่วยหัวหน้าห้องสมุด	1	
รองหัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ	1	
ไม่ระบุ	3	
รวม	245	100.00

หมายเหตุ ไม่ตอบ 3 คน

จำนวนที่ยืดเส้นใต้ หมายถึงจำนวนรวม

จากตารางที่ 3 ปรากฏว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย จำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่ง 133 คน คิดเป็นร้อยละ 54.29 มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นบรรณารักษ์หรืออาจารย์ทำหน้าที่ บรรณารักษ์ รองลงมาคือ หัวหน้างาน/แผนก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 24.49 และ

หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 15.51 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาหน้าที่ความรับผิดชอบของบรรณารักษ์ในกลุ่มต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่า ในกลุ่มบรรณารักษ์หรืออาจารย์ที่หน้าที่บรรณารักษ์นั้น บรรณารักษ์สูงสุดจำนวน 58 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานเทคนิค-งานวิเคราะห์ เลยหมู่และทำบัตรรายการ รองลงมา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในฝ่ายวารสารและเอกสาร จำนวน 16 คน

สำหรับกลุ่มบรรณารักษ์หัวหน้างาน พบว่า บรรณารักษ์หัวหน้างานจำนวนสูงสุด 9 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานบริการฯ และงานวิเคราะห์ เลยหมู่ เป็นจำนวนเท่ากัน

ส่วนบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่าย พบว่า บรรณารักษ์จำนวนสูงสุด 7 คน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด/จัดหา รองลงมา เป็นฝ่ายบริการ/บริการผู้อ่าน/ส่งเสริมการใช้บริการ เป็นจำนวน 6 คน

ตารางที่ 4 จำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และในภูมิภาค จำแนกตามระยะเวลาการทำงานในห้องสมุด

ระยะเวลาการทำงานในห้องสมุด /ปี	บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยใน กทม.		บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	12	4.84	11	4.44	23	9.28
1 - 3	19	7.66	23	9.27	42	16.93
4 - 6	48	19.35	19	7.66	67	27.01
7 - 9	29	11.69	8	3.23	37	14.92
10 - 12	24	9.68	7	2.82	31	12.50
13 - 15	24	9.68	5	2.02	29	11.70
16 ปี ขึ้นไป	13	5.24	6	2.42	19	7.66
รวม	169	68.14	79	31.86	248	100.00

จากตารางที่ 4 ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่มีระยะเวลาการทำงานในห้องสมุดในช่วง 4-6 ปี มีมากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 27.01 รองลงมา คือ ช่วง 1-3 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.93 ส่วนช่วง 16 ปีขึ้นไป มีบรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด คือ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.66

เมื่อพิจารณากลุ่มบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด : 48 คน คิดเป็นร้อยละ 19.35 มีระยะเวลาการทำงานในห้องสมุดในช่วง 4-6 ปี รองลงมา เป็นช่วง 7-9 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 11.69 และจำนวนน้อยที่สุด มีระยะเวลาทำงานต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.84 ในขณะที่กลุ่มบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีระยะเวลาการทำงานในห้องสมุดในช่วง 1-3 ปี มากที่สุด เป็นจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 9.27 รองลงมาเป็นช่วง 4-6 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.66 และบรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด มีระยะเวลาการทำงานในช่วง 13-15 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.02

ตารางที่ 5 จำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และในภูมิภาค จำแนกตามการผลิตผลงานทางวิชาการ

การผลิตผลงานทางวิชาการ	บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยใน กทม.		บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผลิต	79	31.86	29	11.69	108	43.55
ไม่ได้ผลิต	90	36.29	50	20.16	140	56.45
รวม	169	68.15	79	31.85	248	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ผลิตผลงานทางวิชาการ ในระหว่าง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2523-2527) มีจำนวนต่ำกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 43.55) และเมื่อพิจารณาจากกลุ่มบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้งในกรุงเทพมหานคร และในภูมิภาค ปรากฏว่า จำนวนผู้ผลิตผลงานทางวิชาการมีจำนวนต่ำกว่าผู้ไม่ได้ผลิตผลงานทางวิชาการทั้ง 2 กลุ่ม

ตารางที่ 6 จำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และในภูมิภาคที่ผลิตผลงานทางวิชาการ จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์

วุฒิการศึกษา	บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยใน กทม.		บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยในภูมิภาค		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	28	25.92	9	8.33	37	34.25
ปริญญาโท	47	43.52	18	16.67	65	60.19
ปริญญาเอก	1	0.93	-	-	1	0.93
อื่น ๆ	3	2.78	2	1.85	5	4.63
รวม	79	73.15	29	26.85	108	100.00

จากตารางที่ 6 จากจำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ผลิตผลงานทางวิชาการ จำนวน 108 คน พบว่า บรรณารักษ์ที่มีวุฒิสูงสุดทางบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโท ผลิตผลงานทางวิชาการมากที่สุด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 60.19 และเมื่อจำแนกตามกลุ่มบรรณารักษ์ ปรากฏว่า ทั้งบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาค ที่มีวุฒิสูงสุดทางบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโท ผลิตผลงานทางวิชาการมากที่สุด เช่นเดียวกัน สำหรับวุฒิอื่น ๆ ในจำนวน 5 คนนั้น จำแนกได้เป็นวุฒิปริญญาทางบรรณารักษศาสตร์ 2 คน ประกาศนียบัตรชั้นสูงทางการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ (Graduate Diploma in Library Studies) 1 คน ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงทางบรรณารักษศาสตร์ 1 คน และอนุปริญญาศิลปศาสตร (โบราณคดี) 1 คน

ตารางที่ 7 จำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และในภูมิภาคที่ไม่ได้ผลิตผลงานทางวิชาการ สำนกตามวุฒิการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์

วุฒิการศึกษาทาง บรรณารักษศาสตร์	บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยใน กทม.		บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยในภูมิภาค		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	ปริญญาตรี	74	52.86	46	32.86	120
ปริญญาโท	15	10.71	4	2.86	19	13.57
ปริญญาเอก	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	1	0.71	-	-	1	0.71
รวม	90	64.28	50	35.72	140	100.00

จากตารางที่ 7 จากจำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้ผลิตผลงานทางวิชาการทั้งสิ้น 140 คน ปรากฏว่า เป็นบรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 85.72 สำหรับวุฒิอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.71 คือ วุฒิปัตร์จากส่มาคองห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 8 จำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และในภูมิภาคที่ผลิตผลงานทางวิชาการ จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบ.

หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้อำนวยการสำนัก	6	5.56
หัวหน้าฝ่าย	22	20.37
หัวหน้างาน	32	29.63
บรรณารักษ์หรืออาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์	40	37.03
อื่น ๆ	8	7.41
รวม	108	100.00

จากตารางที่ 8 ปรากฏว่า บรรณารักษ์หรืออาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์ผลิตผลงานทางวิชาการจำนวนมากที่สุด 40 คน คิดเป็นร้อยละ 37.03 รองลงมา คือ หัวหน้างาน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 29.63 และหัวหน้าฝ่าย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 20.37 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจากกลุ่มหน้าที่ความรับผิดชอบแล้ว ปรากฏว่า กลุ่มผู้บริหาร (ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน) เป็นกลุ่มที่ผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่ากลุ่มบรรณารักษ์หรืออาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์

ตารางที่ 9 จำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และในภูมิภาคที่ผลิตผลงานทางวิชาการ จำแนกตามระยะเวลาการทำงาน

ระยะเวลาการทำงานของบรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยที่ผลิตผลงานทางวิชาการ /ปี	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	2	1.85
1 - 3 ปี	8	7.41
4 - 6 ปี	27	25.00
7 - 9 ปี	20	18.52
10 - 12 ปี	18	16.67
13 - 15 ปี	20	18.52
16 ปี ขึ้นไป	13	12.03
รวม	108	100.00

จากตารางที่ 9 ปรากฏว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ผลิตผลงานทางวิชาการ จำนวนมากที่สุด 27 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีระยะเวลาทำงานในห้องสมุดในช่วงเวลา 4-6 ปี รองลงมา คือ ช่วงเวลา 7-9 และ 13-15 ปี จำนวน 20 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 18.52 และช่วงเวลา 10-12 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ ส่วนช่วงเวลาดำกว่า 1 ปี มีบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ผลิตผลงานทางวิชาการ จำนวนน้อยที่สุด 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.85

ตอนที่ 2 การผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ข้อมูลส่วนที่เป็นการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาคที่ตอบแบบสอบถาม แสดงไว้ในตารางที่ 10-14

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ทำให้
บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการ

ปัจจัย	N	\bar{X}	S.D.
การตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการผลิต ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์	105	3.93	0.97
ต้องการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการบรรณารักษศาสตร์ สำนักศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	106	3.93	0.92
ความสนใจส่วนตัว	106	3.95	0.82
ต้องการทราบความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด	104	3.63	1.01
ต้องการศึกษาหาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ ในการปฏิบัติงาน และแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน	105	4.09	0.85
เพื่อหาวิธีแก้ไขและปรับปรุงบริการของห้องสมุด	104	3.99	0.91
ต้องการส่งเสริมให้บุคคลในวงการศึกษาที่มีความสนใจ ในเรื่องที่คล้ายคลึงกันใหม่มีความรู้เพิ่มมากขึ้น	106	3.80	0.87
ต้องการให้บุคคลในวงการศึกษาเกิดความตระหนักใน เรื่องนั้น ๆ	104	3.86	0.90
มีความขาดแคลนในเรื่องหรือเนื้อหาหรือคู่มือ ค้นคว้าในด้านนั้น ๆ	106	3.57	0.97
เพื่อการเลื่อนตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น (ระดับชำนาญการ เชี่ยวชาญ และเชี่ยวชาญพิเศษ)	104	3.01	1.26
ต้องการมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักกันทั่วไป	102	2.49	1.09
มีความปรารถนาที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา	103	2.69	1.17
มีเงินค่าตอบแทนในการเขียน	100	1.69	0.92
มีเงินทุนสนับสนุน	102	1.77	0.99

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ทำให้
บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการ (ต่อ)

ปัจจัย	N	\bar{X}	S.D.
ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนหรือให้คำแนะนำ	100	ป 2.66	1.27
ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ผลิตผลงานทางวิชาการให้ห้องสมุด	104	ป 2.61	1.27
เพื่อนร่วมงานสนับสนุนหรือให้คำแนะนำ	102	น 2.31	1.05
การได้มีส่วนรับผิดชอบในการจัดทำวารสารหรือเอกสารทางวิชาการทางบรรณารักษศาสตร์ สันทัดศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	103	ป 2.85	1.38
การได้รับเชิญเข้าร่วมเสนอเอกสารทางวิชาการในการประชุม / สัมมนาทางวิชาการทางบรรณารักษศาสตร์ สันทัดศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	99	น 1.99	1.19
การได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการอบรม / ประชุม / สัมมนาทางวิชาการฯ	102	น 2.35	1.40
ได้รับมอบหมายจากคณะ / กลุ่มทำงานที่ทำงานร่วมกัน เช่น คณะอนุกรรมการกลุ่มงานวารสารและเอกสาร คณะอนุกรรมการกลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด	101	ป 2.62	1.44
ไม่มีภาระครอบครัว	100	ป 2.90	1.42
อื่น ๆ	13	ม 4.08	1.04

หมายเหตุ ม = มาก ป = ปานกลาง น = น้อย

จากตารางที่ 10 ปรากฏว่า ปัจจัยที่ทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการที่อยู่ในระดับมากมี 9 รายการ ซึ่งในจำนวนดังกล่าวนี้ พบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการศึกษาค้นคว้าเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน (4.09) สำหรับปัจจัยที่อยู่ในระดับน้อยมี 6 รายการ ซึ่งในจำนวนดังกล่าวพบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีเงินค่าตอบแทนในการเขียน (1.68)

สำหรับปัจจัยอื่น ๆ นั้น เรียงตามลำดับจำนวนผู้ตอบได้ดังนี้ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานประจำวัน
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (5 คน) เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด
(3 คน) การได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษ/วิทยากรในการสอนวิชาต่างๆ (2 คน) แรง
บันดาลใจจากบทความหรือข้อเสนอนะจากงานวิจัยของผู้อื่น (1 คน) เพื่อประกอบการสอน
วิชาบรรณารักษศาสตร์และการใช้คู่มือสำคัญ ๆ ของห้องสมุด (1 คน) และเพื่อใช้เป็นคู่มือ
อธิบายงานของห้องสมุดแก่นักศึกษา อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ตลอดจนบุคคลที่มา
เยี่ยมชมห้องสมุด (1 คน)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประโยชน์ที่ได้รับ
จากการผลิตผลงานทางวิชาการ

ประโยชน์ที่ได้รับ	N	\bar{X}	S.D.
ทำให้ทราบความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดเพื่อนำมาจัดและปรับปรุงบริการให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากยิ่งขึ้น	102	ป 3.52	1.16
ทำให้ทราบเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ อันสามารถนำมาใช้ ในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน	105	ม 3.75	0.85
ทำให้พบวิธีการใหม่ ๆ และแนวทางแก้ไขปรับปรุงการ ปฏิบัติงานในห้องสมุด	105	ม 3.75	0.93
ทำให้บุคคลในวงการได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น ในเรื่องนั้น ๆ	105	ม 3.69	0.84
ทำให้บุคคลในวงการ เกิดความตระหนักในเรื่องนั้น ๆ	104	ป 3.56	0.86
ทำให้วงการบรรณารักษศาสตร์ได้มีวรรณกรรม หรือมี คู่มือค้นคว้าในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น	105	ม 3.70	0.86
สามารถนำผลงานทางวิชาการมาใช้ในการเลื่อน ตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น (ระดับชำนาญการ ระดับเชี่ยวชาญ และระดับเชี่ยวชาญพิเศษ)	102	ป 3.28	1.19
ทำให้ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา	100	น 2.46	1.15

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประโยชน์ที่ได้รับ
จากการผลิตผลงานทางวิชาการ (ต่อ)

ประโยชน์ที่ได้รับ	N	\bar{X}	S.D.
มีรายได้เพิ่มมากขึ้น	97	น 1.80	1.10
ทำให้ห้องสมุดมีผลงานทางวิชาการ เผยแพร่	104	ป 3.57	1.03
ทำให้บุคคลภายนอกยอมรับบทบาทของบรรณารักษ์ ในฐานะผู้ทำงานทางวิชาการมากยิ่งขึ้น	103	ป 3.45	1.10
อื่น ๆ	4	ม 4.00	0.82

หมายเหตุ ม = มาก ป = ปานกลาง น = น้อย

จากตารางที่ 11 ปรากฏว่า ประโยชน์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้รับจากการผลิตผลงานทางวิชาการที่อยู่ในระดับมากมี 5 รายการ ซึ่งในจำนวนดังกล่าวประโยชน์ที่ได้รับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 2 รายการ เท่ากัน (3.75) คือ ทำให้ทราบเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ อันสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และทำให้พบวิธีการใหม่ ๆ และแนวทางแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานในห้องสมุด ส่วนประโยชน์ที่ได้รับที่อยู่ในระดับน้อยมี 2 รายการ คือ ทำให้ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา (2.46) และทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น (1.80) สำหรับประโยชน์ที่ได้รับอื่น ๆ ได้แก่ ทำให้ได้ฝึกและเสริมทักษะในการผลิตผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ (2 คน) ทำให้เกิดความภูมิใจส่วนตัว (1 คน) และทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินงานและกฎระเบียบต่าง ๆ ของห้องสมุด (1 คน)

ตารางที่ 1.2 จำนวนผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิต
จำแนกตามรูปแบบ

รูปแบบ	จำนวน	ร้อยละ
หนังสือและตำรา	29	8.38
บทความทางวิชาการ		
บทความวารสาร	121	34.97
บทความ ใน หนังสือพิมพ์	-	-
บทความ ใน หนังสือหรือ บทหนึ่ง / ส่วนหนึ่งในหนังสือ	7	2.02
เอกสารทางวิชาการ	36	10.41
คู่มือต่าง ๆ		
บรรณานุกรม	31	8.96
ตรรกะนิเวศวารสาร	17	4.91
สาระสังเขป	9	2.60
นามานุกรม	2	0.58
คู่มือการใช้ห้องสมุด	7	2.02
คู่มือเข้าชมห้องสมุด	6	1.73
คู่มือการใช้ตวรรษนี้และสาระสังเขป	2	0.58
คู่มือการปฏิบัติงาน	36	10.41
คู่มือการฝึกปฏิบัติงาน	-	-
สื่อต่าง ๆ		
สไลด์ประกอบเสียง	4	1.16
เทปบันทึกภาพ	-	-
บทวิทยุ	16	4.62
บทโทรทัศน์	3	0.87
ผลงานวิจัย	17	4.91
เอกสารทางวิชาการอื่น ๆ	3	0.87
รวม	346	100.00

จากตารางที่ 12 จากจำนวนผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตทั้งสิ้น 346 รายการ ปรากฏว่า รูปแบบผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตมากที่สุด คือ บทความวารสาร มีจำนวน 121 รายการ คิดเป็นร้อยละ 34.97 รองลงมา คือ เอกสารทางวิชาการ และคู่มือการปฏิบัติงาน มีจำนวนเท่ากัน คือ 36 รายการ คิดเป็นร้อยละ 10.41 และบรรณานุกรม จำนวน 31 รายการ คิดเป็นร้อยละ 8.96 ตามลำดับ ส่วนรูปแบบผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตน้อยที่สุด คือ คู่มือการใช้ทรัพยากรและสาระสังเขป และนามานุกรม มีจำนวนเท่ากัน คือ 2 รายการ คิดเป็นร้อยละ 0.58

ตารางที่ 13 จำนวนผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	จำนวน	ร้อยละ
บรรณารักษศาสตร์/สนเทศศาสตร์	321	92.77
สาขาวิชาอื่น ๆ	25	7.23
รวม	346	100.00

จากตารางที่ 13 ปรากฏว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์/สนเทศศาสตร์มากที่สุด จำนวน 321 รายการ คิดเป็นร้อยละ 92.77 สำหรับสาขาวิชาอื่น มีจำนวน 25 รายการ คิดเป็นร้อยละ 7.23 ได้แก่ ชีวประวัติ 5 รายการ ынบรรณนิยมประเพณีและวัฒนธรรม 4 รายการ วรรณกรรม 4 รายการ รัฐประศาสนศาสตร์ 3 รายการ ระเบียบวิธีวิจัย 3 รายการ สารคดี 3 รายการ ภาษาไทย 2 รายการ และรัฐศาสตร์ 1 รายการ

ตารางที่ 14 จำนวนผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
จำแนกตามแหล่งเผยแพร่

แหล่งเผยแพร่	จำนวน	ร้อยละ
ห้องสมุดที่สังกัด	210	60.69
มหาวิทยาลัยที่สังกัด	45	13.01
สำนักพิมพ์/โรงพิมพ์	13	3.76
หน่วยราชการ/องค์กร/สมาคมอื่น ๆ	78	22.54
รวม	346	100.00

จากตารางที่ 14 ปรากฏว่า แหล่งเผยแพร่ หรือแหล่งจัดพิมพ์ผลงานทางวิชาการ
ของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่สำคัญ คือ ห้องสมุดที่สังกัด มีจำนวนผลงานทาง
วิชาการที่เผยแพร่รวมทั้งสิ้น 210 รายการ คิดเป็นร้อยละ 60.69 รองลงมา คือ
หน่วยราชการ/องค์กร/สมาคมอื่น ๆ จำนวน 78 รายการ คิดเป็นร้อยละ 22.54
สำหรับสำนักพิมพ์/โรงพิมพ์ พบว่า เป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการน้อยที่สุด มีจำนวน
13 รายการ คิดเป็นร้อยละ 3.76



ตอนที่ 3 ปัญหาในการผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการผลิต
ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ปัญหาในการผลิต	N	\bar{X}	S.D.
ไม่มีเวลา เนื่องจากงานที่ต้องทำในห้องสมุดมีมาก	244	ม 4.13	0.87
ขาดเงินทุนสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา	239	ป 3.16	1.16
ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุน	242	น 2.40	1.13
ขาดแหล่งข้อมูลในการค้นคว้าประกอบการผลิต	243	ป 2.62	0.99
ข้อมูลที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการหรือความสนใจ	242	ป 2.66	0.97
ข้อมูลที่มีอยู่ไม่ทันสมัย	242	ป 2.75	1.04
พื้นฐานความรู้ในเรื่องที่ต้องการหรือสนใจจะผลิตมีน้อย	241	ป 2.88	0.99
ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	243	ป 2.60	1.02
ขาดทักษะและประสบการณ์ในการเขียนและการทำวิจัย	241	ป 3.31	1.11
มีปัญหาในการอ่านหรือแปลข้อมูลภาษาต่างประเทศ	243	ป 3.22	1.13
ขาดความสนใจและความกระตือรือร้นที่จะผลิตผลงานทางวิชาการ	244	ป 2.81	1.04
ไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการผลิตผลงานทางวิชาการ	243	น 2.06	0.93
ไม่ทราบว่าจะเขียนเรื่องอะไร	243	ป 2.67	1.09
มีภาระทางครอบครัวมาก	240	น 2.50	1.27
อื่น ๆ	14	ป 3.00	1.41

จากตารางที่ 15 ปรากฏว่า ปัญหาเชิงบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยประสบในการผลิตผลงานทางวิชาการ มีเพียง 1 ปัญหา ที่อยู่ในระดับมาก คือ การไม่มีเวลาเนื่องจากงานที่ต้องทำในห้องสมุดมาก (4.13) ปัญหาที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยประสบส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และมี 3 ปัญหาที่ประสบในระดับน้อย คือ มีภาระทางครอบครัว มาก (2.50) ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุน (2.40) และไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการผลิตผลงานทางวิชาการ (2.06) ตามลำดับ ส่วนปัญหาอื่น ๆ โอกาสที่จะทำงานทางวิชาการมีน้อย เนื่องจากไม่มีโอกาสลาพักเพื่อทำการวิจัยได้เช่นอาจารย์ (4 คน) ทำงานนอกเวลาราชการมาก (2 คน) ไม่มีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือในการพิมพ์ (2 คน) และขาดกำลังใจในการผลิต (2 คน) นอกจากนี้ยังมีผู้ตอบข้อละ 1 คน ได้แก่ บรรณารักษ์ของที่ทำงานไม่เอื้ออำนวยให้เกิดความกระตือรือร้นในการผลิตผลงานทางวิชาการเท่าที่ควร ผลงานทางวิชาการในสาขาบรรณารักษศาสตร์มีเนื้อหาที่ไม่ค่อยน่าเขียน เพราะซ้ำ ๆ กัน ไม่ค่อยมีโอกาส สืบผลงานทางวิชาการที่ผู้อื่นทำไว้จึง ไม่มีตัวอย่างหรือแนวทางในการผลิต และขาดผู้แนะนำ/ชี้แนะ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบกับบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค

ปัญหาในการ เผยแพร่	บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยใน กทม.			บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยในภูมิภาค		
	N	\bar{X}	S.D.	N	\bar{X}	S.D.
	ห้องสมุดที่ทำงานสังกัดไม่มีการจัดทำวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ที่จะเป็นสื่อนามทางวิชาการให้ผลงานที่ผลิตออกมา	164	2.19	1.31	76	2.57
สถาบันการศึกษาที่ทำงานสังกัดมีการจัดทำวารสารทางวิชาการ แต่ไม่เปิดโอกาสให้บรรณารักษ์ลงผลงานทางวิชาการ	163	2.10	1.17	75	2.21	1.27
ขาดทุนทรัพย์ส่วนตัวในการจัดพิมพ์เผยแพร่	164	2.70	1.23	76	3.26	1.27

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการ เผยแพร่
ผลงานทาง วิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยใน
กรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบกับบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
ในภูมิภาค (ต่อ)

ปัญหาในการ เผยแพร่	บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยใน กทม.			บรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยในภูมิภาค		
	N	\bar{X}	S.D.	N	\bar{X}	S.D.
	ขาดเงินทุนสนับสนุนในการ สัทธิพิมพ์เผยแพร่ จากสถาบันการศึกษา /ห้องสมุดที่งาน สังกัด	165	2.65	1.15	76	3.09
แหล่งสัทธิพิมพ์และ เผยแพร่ ภายนอกสถาบัน การศึกษาที่ทำนสังกัด โดยทั่วไปกำหนด คุณภาพของผลงานทาง วิชาการที่ละ สัทธิ พิมพ์และ เผยแพร่ อยู่ในระดับสูงมาก	155	2.73	1.08	72	3.06	1.01
สัทธิพิมพ์เผยแพร่ออกมาแล้ว สำนัหายได้น้อย เพราะเป็น เรื่องที่อยู่ในวงจำกัด	158	3.01	1.34	69	3.39	1.07
ไม่มีค่าตอบแทนในการ สัทธิพิมพ์เผยแพร่	157	2.46	1.16	67	2.91	1.23
อื่น ๆ	3	3.33	0.58	9	3.44	1.01

หมายเหตุ ม = มาก ป = ปานกลาง น = น้อย

จากตารางที่ 16 บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครประสบปัญหา
ในการ เผยแพร่ผลงานทาง วิชาการในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ เป็นจำนวน 5 ปัญหา ซึ่ง
ในจำนวนปัญหาดังกล่าวยกเว้นปัญหาอื่น ๆ พบว่า ปัญหาสัทธิพิมพ์เผยแพร่ออกมาแล้ว สำนัหาย
ได้น้อยเพราะเป็น เรื่องที่อยู่ในวงจำกัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.01 ปัญหาที่ประสบในระดับ
น้อยมี 3 ปัญหา ซึ่งปัญหาในด้านสถาบันการศึกษาที่สังกัดมีการ สัทธิทำวารสารทาง วิชาการแต่ไม่
เปิดโอกาสให้บรรณารักษ์ลงผลงานทาง วิชาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 2.10 สำหรับ
บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค พบว่า ประสบปัญหา ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่
เป็นจำนวน 6 ปัญหา โดยในจำนวนนี้ ยกเว้นค่า ยกเว้นปัญหาอื่น ๆ ปรากฏว่า ปัญหาสัทธิพิมพ์

เผยแพร่ออกมาแล้วจำหน่ายได้น้อย เพราะ เป็นเรื่องที่อยู่ในวงจำกัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.39 นอกจากนี้ปัญหาในด้านไม่มีคำตอบแทนในการจัดพิมพ์เผยแพร่ ซึ่งพบว่า เป็นปัญหาน้อยสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร นั้น เป็นปัญหาปานกลางสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของปัญหาแต่ละปัญหา ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของปัญหาที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาคประ สัมมีค่าสูงกว่าปัญหาที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครประ สัมทุกรายการ

สำหรับปัญหาอื่น ๆ นั้น ได้แก่ ไม่มีคนสนใจ มีความน่าอ่านน้อย มหาวิทยาลัยไม่มีโรงพิมพ์ของตนเอง และผลิตผลงานทางวิชาการในนามของสถาบันไม่ได้ใช้ชื่อบรรณารักษ์เป็นผู้จัดทำ มีบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยตอบข้อละ 3 คน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	N	\bar{X}	S.D.
ห้องสมุดควรอำนวยความสะดวกในการจัดหาข้อมูลที่ต้องการให้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและดำเนินการอย่างรวดเร็ว	238	2.50	0.61
ห้องสมุดควรจัดบริการตรุษณีและสาระสังเขปให้ทันสมัยและรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยบรรณารักษ์สามารถติดตามหาข้อมูลที่อยู่ในความสนใจและความต้องการได้รวดเร็วที่สุด	240	2.71	0.53
ควรจัดบริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสารทางบรรณารักษ์ค่า สตรีฉบับล่าสุดแจกให้แก่บรรณารักษ์ทุกคนในห้องสมุด	240	2.57	0.66
ควรจัดบริการยืมระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อบรรณารักษ์จะได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลในห้องสมุดที่สังกัดไม่มี	241	2.69	0.55
ควรจัดให้มีบริการแปลเนื้อแก่ปัญหาการอ่านและแปลข้อมูลภาษาต่างประเทศ	240	2.54	0.65

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะในการผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ
บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	N	\bar{X}	S.D.
ควรมีการร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยในด้าน บริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสารทาง บรรณารักษ์ค่า สตรี แลกเปลี่ยนกัน เพื่อบรรณารักษ์จะได้ ติดตามข้อมูลที่ไม่อยู่ในห้องสมุดที่ตนสังกัด	241	2.71	0.52
ควรมีการจัดทำวารสารวิชาการของห้องสมุดเพื่อลงผลงาน ทางวิชาการโดยเฉพาะ เช่น วารสารทาง บรรณารักษ์ค่า สตรี เพื่อเป็นสื่อนามสำหรับบรรณารักษ์	242	2.63	0.57
ห้องสมุดควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) แนะนำการผลิตผลงานทางวิชาการสำหรับบรรณารักษ์	242	2.68	0.55
จัดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิที่จะอ่าน วิจารณ์และแก้ไขผลงาน ทางวิชาการให้ก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่	242	2.65	0.55
ผู้บริหารควรจัดแหล่งเงินทุนสนับสนุนการผลิตผลงาน ทางวิชาการให้กับบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	242	2.74	0.48
ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บรรณารักษ์ทุกคน หมั่นเขียนกันในการรับผิดชอบการจัดทำวารสาร / เอกสารทางวิชาการของห้องสมุดและของมหาวิทยาลัย	242	2.61	0.62
ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บรรณารักษ์ได้มีส่วน รวมในการ เป็นกรรมการวิชาการ / กรรมการส่งเสริม การวิจัยของห้องสมุดและมหาวิทยาลัย	240	2.76	0.52
ควรจัดตั้งคณะกรรมการวิชาการของห้องสมุดขึ้น	242	2.60	0.60
ควรจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการวิจัยของห้องสมุดขึ้น	239	2.60	0.58
ผู้บริหารควรจัดหมั่นเขียนให้บรรณารักษ์ได้มีโอกาสดำเนินการ การทำงานในชั้นย่อยลง เพื่อจะได้มีเวลาศึกษาค้นคว้า และผลิตผลงานทางวิชาการ	242	2.67	0.59
ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา ควรจัดกิจกรรมที่จะ สนับสนุนและส่งเสริมการเขียน การวิจัยตลอดจนการ ผลิตผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง	242	2.75	0.53

หมายเหตุ

ม = มาก

ป = ปานกลาง

จากตารางที่ 17 บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในด้านต่าง ๆ ในระดับมาก 13 รายการ และในระดับปานกลาง 3 รายการ สำหรับในระดับมากนั้น พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บรรณารักษ์ได้มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการวิชาการ / กรรมการส่งเสริมการวิจัยของห้องสมุด และมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 2.76 ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในระดับปานกลางนั้น รายการห้องสมุดควรอำนวยความสะดวกในการจัดหาข้อมูลที่ต้องการให้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และดำเนินงานอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 2.50

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ นั้นบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำนวน 12 คน ได้ระบุไว้ตามลำดับดังนี้ คือ มหาวิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้บรรณารักษ์ได้มีโอกาสลาพักเพื่อทำการวิจัย หรือผลิตผลงานทางวิชาการได้เช่นเดียวกับอาจารย์ (6 คน) มหาวิทยาลัยควรให้บรรณารักษ์ได้มีเสรีภาพทางวิชาการ (2 คน) ควรจัดให้มีการอบรมบรรณารักษ์นักเขียนเป็นหลักสูตรระยะสั้น เพื่อให้ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์มีมาตรฐานยิ่งขึ้น (1 คน) ชี้แจงบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา (ช.บอ.) ควรต่อสู้และเรียกร้องให้บรรณารักษ์มีโอกาสได้ใช้สิทธิในการลา เช่นเดียวกับอาจารย์เมื่อทำงานได้ครบ 10 ปี (1 คน) บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรเน้นการผลิตผลงานทางวิชาการในด้านการนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานห้องสมุดให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และควรมีเนื้อหาเหมาะสมกับผู้อ่านซึ่ง เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน หรือห้องสมุดโรงเรียนด้วย (1 คน) และการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยนั้นไม่ควรคำนึงถึงปัญหาเรื่องสำเนาทางวิชาการ เพราะวารสารทางบรรณารักษ์ค่าสมัครทุกรายการขาดแคลนบทความที่จะลงอย่างมาก (1 คน)